
Przemówienie Wiceministra Sprawiedliwości Adama Zborowskiego

Palestra 15/9(165), 11-13

1971

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez **Muzeum Historii Polski** w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

rzem bajek dla dzieci, że znakomity karnik-adwokat polski wykładał na uniwersytecie petersburskim literaturę słowiańską, że jeden z adwokatów krakowskich wykładał na wszechnicy jagiellońskiej mineralogię, że inny krakowski adwokat stał się jako profesor w Wiedniu socjologiem o światowej sławie, że polski adwokat skazany na karę śmierci zajmował później przez lat prawie dwadzieścia fotel prezydenta Izby Poselskiej w Wiedniu, że autorem lawiny najpopularniejszych dziś szkiców z zakresu historii sztuki jest adwokat mający na swym koncie pisarskim również monografię z zakresu prawa karnego o ochronie czci, że ..., że ... itd.

Być może wszystkie te skojarzenia przyczynią się w jakimś stopniu do tego, by pomóc w określeniu potencjału, jaki tkwi w adwokaturze, oraz w najpełniejszym wykorzystaniu tego potencjału w interesie życia narodowego. Skoro żyjemy w okresie potęgującego się przyspieszania rozwoju tego życia, byłoby to sprawą niezmiernie pożyteczną.

Przemówienie Wiceministra Sprawiedliwości Adama Zborowskiego

Pozostaję pod wrażeniem tej ze wszech miar pożytecznej, z wielkim nakładem trudu, smakiem i znanstwem zaprezentowanej wystawy. Pozostaję też pod wrażeniem wykładu, jakiego wysłuchaliśmy w pierwszej części dzisiejszego sympozjum, i z uzasadnioną nadzieją oczekuję na kolejne referaty przewidziane w toku dzisiejszych obrad.

Adwokatura polska ma bogatą, postępową historię i równie postępowe tradycje. Dzisiejsza sesja naukowa przyczyni się niewątpliwie do spopularyzowania — nie tylko w środowisku adwokackim — osiągnięć w tej dziedzinie. Szanujmy tradycję czasu minionego, uczmy się jej, przekazujmy z pokolenia na pokolenie, wybierajmy wszystko, co postępowe i patriotyczne, z myślą i na użytek współczesności, dla wychowywania naszej socjalistycznej adwokatury na pięknych, postępowych kartach historii adwokatury polskiej.

W warunkach naszego socjalistycznego ustroju adwokatura zajmuje szczególne miejsce w wymiarze sprawiedliwości Polski Ludowej. To, co powiem dalej, jest wprawdzie truizmem, ale nieraz przechodzimy obok oczywistej prawdy, do której tak przywykliśmy, że na jej walory już nawet nie zwracamy należytej uwagi. Takim truizmem jest to, że adwokatura jest współczynnikiem wymiaru sprawiedliwości, i to współczynnikiem powołanym do ochrony praw obywateli. Obok swych zadań ściśle zawodowych spełnia ona jednocześnie społeczną funkcję współ-

działania z sądem i innymi organami powołanymi przez Państwo do ochrony porządku prawnego.

Adwokatura ma szeroki zakres uprawnień w dziedzinie obrony interesów obywateli i ograniczona jest w tym zakresie jedynie przepisami prawa. Nowe ustawodawstwo w PRL w zakresie prawa karnego materialnego, procesowego i wykonawczego oraz prawo o wykroczeniach rozszerzają uprawnienia adwokatów, a także przewidują szeroki udział obrońców przed kolegiami do spraw wykroczeń. Mówię o tym z tej przyczyny, by wskazać na docenianie i dalsze podnoszenie społecznej rangi adwokatury. Wymiar sprawiedliwości oceniany jest przez społeczeństwo jako całość i dlatego ważny jest rzetelny wkład pracy każdego ze współczynników wymiaru sprawiedliwości w codziennej działalności przed sądami.

Dotyczy to oczywiście i adwokatury, która tym współczynnikiem w coraz większej mierze powinna się stawać.

Resort sprawiedliwości docenia trud i pracę kolegów adwokatów. Ustawa zaś o ustroju adwokatury stawia wysokie wymagania kandydatom do tego właśnie zawodu w celu zapewnienia właściwej pomocy prawnej ludności i godnego partnerstwa w wymierzaniu sprawiedliwości. Wysoki poziom świadczonych usług prawnych przez adwokatów — to interes wspólny środowiska adwokackiego i całego wymiaru sprawiedliwości. Samorząd adwokatury powinien zatem zwracać szczególną uwagę na doskonalenie zawodowe członków korporacji i pogłębianie ich wiedzy o postępowych tradycjach historii zawodu, na szersze niż dotychczas podejmowanie przez adwokatów działalności społeczno-politycznej, na kształtowanie prawidłowych stosunków międzyludzkich w zespołach adwokackich, opartych na wzajemnej życzliwości i pomocy, a nadto na zapewnienie zespołom adwokackim odpowiednich warunków pracy, co powinno przyczynić się do dalszego podniesienia poczucia odpowiedzialności i godności zawodowej, a także do zapewnienia wyższej jakości usług adwokackich w dobrze i szeroko pojętym interesie społecznym.

Pamiętać powinniśmy jednocześnie, że dorobek piśmiennictwa adwokatury polskiej jest częścią dorobku piśmiennictwa prawniczego w Polsce i spełnia rolę służebną dla wspólnego, podstawowego celu, jakim jest dalsze umacnianie i pogłębianie praworządności socjalistycznej w Polsce.

Warto — sądzę — w tym duchu kontynuować i rozwijać Waszą działalność piśmienniczą, zwłaszcza że wśród kolegów adwokatów nie mało jest przecież tęgich piór.

Wyrażając zadowolenie z możliwości wzięcia udziału w posiedzeniu naukowym związanym z piśmiennictwem adwokatury i z jej historią

oraz zwiedzenia interesującej wystawy pod nazwą „Adwokatura”, dziękuję organizatorom za zaproszenie, z którego udało mi się skorzystać przy okazji pobytu na Ziemi Szczecińskiej. Przyłączam się też do podziękowań wyrażonych pod adresem organizatorów dzisiejszej imprezy za ich trud i wysiłek, który zadecydował o jej tak znacznym powodzeniu, i kończę starym, wypróbowanym w praktyce i jakże aktualnym po dziś dzień hasłem: „Adwokat polski za cnotą”.

ANDRZEJ KISZA

Tradycje adwokatury polskiej do czasu rozbiorów

Pojęcie historii nie jest równoważne pojęciu tradycji. Historia zajmuje się wszystkimi ważnymi zdarzeniami przeszłości, mającymi znaczenie także dla kształtowania teraźniejszości i przyszłości. Natomiast tradycja zajmuje się głównie materiałem historycznym, przekazywanym dlatego, że ma on żywą treść obyczajową, obrzędową i moralną. Obszer-ny temat historii adwokatury polskiej od czasów najdawniejszych do czasu rozbiorów został ograniczony właśnie do zagadnień tradycji adwokatury polskiej tej epoki.

Tradycje jakiegoś zawodu mogą się zatem przejawiać w inklinacjach do określonego sposobu myślenia i postępowania. Następuje to nawet wtedy, gdy przedstawiciele zawodu niejasno znają przeszłość, która ukształtowała tradycje. Odtwarzanie tej przeszłości jest użyteczne m. in. dlatego, że można nią wyjaśnić niektóre aktualne postawy przedstawicieli zawodu. Umożliwia to bądź aprobatę tych postaw, bądź ich korekturę.

Wyeksponowanie charakterystycznych cech naszych tradycji adwokackich będzie łatwiejsze, jeżeli już na wstępie poda się kilka rysów symptomatycznych jakiejś innej adwokatury, równie bogatej w tradycje. Wykaże się przez to, że można znaleźć cechy charakterystyczne adwokatury poszczególnych krajów lub narodów.

Weźmy dla kontrastu adwokaturę angielską. Jej cechą charakterystyczną jest ścisły związek z sądem i luźny kontakt z klientem. Barrister zachowuje się podobnie jak sędzia, bo sam chce zostać sędzią. A ponieważ angielskiemu sędziemu nie wolno opowiadać się za jakimś ruchem politycznym, społecznym lub za jakąś grupą społeczną, więc tak samo angielski adwokat stroni od bliższych związków z prądami społecznymi. Ten stan rzeczy trwa od około 800 lat i jest następstwem m. in. tego, że adwokaturę powołał do życia sąd, któremu była potrzebna do realizowania zasady kontradyktoryjności, dalej — że autokratyczne rządy